

(ה) וְשַׁחַט אֶת־בֶּן הַבְּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֹהֶל הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר־פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

הַיְכֹסֵס ית בר תורי קדם יי ויקרבון בני אהרן כהניא ית דמא וזרקון ית דמא על מדבחה סחור סחור די בתרע משפן זמנא:

לומר: "הכהנים". את־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם • מה תלמוד לומר: "דָּם" "דָּם" שְׁתֵּי פְעָמִים? לְהֵבִיא אֶת שְׁנַתְעָרַב בְּמִינוֹ אוּ בְשֵׁאִינוּ מִינוֹ. כֹּל אֶף בְּפִסּוּלִים, אוּ בַחֲטָאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת, אוּ בַחֲטָאוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת, שְׂאֵלוֹ לְמַעַלָּה וְהִיא לְמַטָּה? תלמוד לומר בְּמִקּוֹם

ש"י ◀ וְשַׁחַט וְהִקְרִיבוּ הַכֹּהֲנִים • מקבלה ואילף מִצְוֹת כְּהֵנָּה. לְמַד עַל הַשְּׁחִיטָה, שְׂכַשְׁרָה בְּזֶר. לִפְנֵי ה' • בְּעֶזְרָה. וְהִקְרִיבוּ • זו קבלה שהיא הַרְאֵשׁוֹנָה, וּמִשְׁמַעָּה לְשׁוֹן הַחֹלְכָה. לְמַדְנּוּ, שְׁתִּיחֶן (ספרים אחרים: שְׁתִּיחֶן) בְּכַנֵּי אֹהֶרֶן. בְּנֵי אֹהֶרֶן • יָכוֹל חֲלָלִים? תלמוד

כלי יקר - עוז והדר

לְקַדֵּךְ נֶאֱמַר 'קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו', שיוכל להלך ברוח הקדש שעליו כנגד רוחו של כל אהד ויודע גם מטמוניות שלהם, לפיכך דין הוא שישא עליו עון העם גם העולה על רוחם, ועל זה קאי מה שאמר 'וסמכת את ידך עליו', דאם לא כן מה ענין 'אשר רוח בו' אל 'וסמכת ידך', אלא ודאי שהא בהא תליא. ולא הצרך הקדוש ברוך הוא לצוות לו שיסמך עליו גם יד שניה כדי לתן עליו גם שמך ודפי חטא המעשה של העם, כי פשוט הוא שאם בידו להשיב רבים מעון חטא המעשה ואינו עושה פשיטא שהוא 'חטא רבים ישא', ומזה למד משה שבשעת סמיכה סמך שתי ידיו עליו, להסמיק עליו אשמת העם בין שיחטאו בהרהור בין שיחטאו במעשה, והרי הוא ממש דגמת הקרבן הנסמך הנושא עליו אשמת העם וכל ישראל נקיים. וזה פרוש יקר. ומה שאמר **וּנְרִיצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו**, פשוטו שסמיכה זו עקר הכפרה על ידי שנותן אשמתו על הבהמה: **וְעַל צַד הָרָמֵז נֹכַח לומר, וְסַמְךָ יָדוֹ עַל ראש העלה** כולל את כל העולה, הן הבהמה "היא העלה על מוקדה" (ע"פ להלן ו א), הן האדם הנסמך העולה לאיו מעלה מן הטעם שנתבאר, אך לפי גדל העגש שמטילין על הנסמך, "מי פתי יטר הנה" לקבל הסמיכה כי אינה "שונה בגוון", על כן אמר **וּנְרִיצָה לוֹ**, שמשמטמא והיה מרצה לקבלה כדי לכפר עליו, כדמסיק בסנהדרין (יד.) 'רב ויקרא הוי מיטמר למסמכיה דאמר רבי אלעזר לעולם הוי קבל וקיים, כי שמע

עליו", אחת במשמע, ובמעשה נאמר (שם פסוק ב) "ו'וסמך את 'ידיו' עליו", שתיים במשמע, וכן כאן נאמר בצווי **וסמך ידו**, ובמעשה פתיב 'וסמך אהרן את שתי ידיו'. וכן בפרשת פנחס נסמכה פרשת עולת תמיד אל סמיכות יהושע. **אלא** לומר לך כמו שהקרבנות תמידין נושאים עליהם אשמת העם, כי תמיד של שחרית מכפר על עברות של הלילה, ותמיד של בין הערבים מכפר על עברות של כל היום (במדבר כא כא), וזהו טעם הסמיכה לתן שמך ודפי של כל ישראל על הקרבן. כך ראשי ישראל הם קרבן אשם על העם, כמו שלמדו רבותינו ו'ל (ספרי דברים יג) מן פסוק 'ואשםם בראשיכם' (דברים א יג) שאשמת העם תלוי בראשיהם, וזהו טעם סמיכות יד על יהושע, לומר הרי אשמת העם תלוי בכם, בין חטא המעשה בין חטא ההרהור. וזה דוקא ל'איש אשר רוח בו' כיהושע שיוודע להלך נגד רוח של כל אהד ו'אחד" (ש"י במדבר שם), כי בידו לראות ברוח הקדש שעליו את כל העולה על רוחו של כל אהד ו'אחד, ובזמן שראה בו שבמשך "בקרבו רוח עושים, לא ברוח ה'" (ע"פ ישעיה טו יד, מלכים א' יט א), אז עליו מטל להשיבו מדרכו ולהוכיחו ולקטרו, ואם אינו מוכיחו אז העון תלוי בו. אבל איש אשר אין רוח בו ואינו יכול להלך כנגד רוחו של כל אהד ו'אחד אינו נתפס על חטא ההרהור של חברו, כי "הנסתרות לה' אלהינו" (דברים כח כט) ואין "אתנו ידע עד מזה" יגיע רוחו ומחשבתו של חברו:

לְקַדֵּךְ דָאמר 'קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו', שיוכל להלך ברוח הקדש שעליו כנגד רוחו של כל אהד ויודע גם מטמוניות שלהם, לפיכך דין הוא שישא עליו עון העם גם העולה על רוחם, ועל זה קאי מה שאמר 'וסמכת את ידך עליו', דאם לא כן מה ענין 'אשר רוח בו' אל 'וסמכת ידך', אלא ודאי שהא בהא תליא. ולא הצרך הקדוש ברוך הוא לצוות לו שיסמך עליו גם יד שניה כדי לתן עליו גם שמך ודפי חטא המעשה של העם, כי פשוט הוא שאם בידו להשיב רבים מעון חטא המעשה ואינו עושה פשיטא שהוא 'חטא רבים ישא', ומזה למד משה שבשעת סמיכה סמך שתי ידיו עליו, להסמיק עליו אשמת העם בין שיחטאו בהרהור בין שיחטאו במעשה, והרי הוא ממש דגמת הקרבן הנסמך הנושא עליו אשמת העם וכל ישראל נקיים. וזה פרוש יקר. ומה שאמר **וּנְרִיצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו**, פשוטו שסמיכה זו עקר הכפרה על ידי שנותן אשמתו על הבהמה: **וְעַל צַד הָרָמֵז נֹכַח לומר, וְסַמְךָ יָדוֹ עַל ראש העלה** כולל את כל העולה, הן הבהמה "היא העלה על מוקדה" (ע"פ להלן ו א), הן האדם הנסמך העולה לאיו מעלה מן הטעם שנתבאר, אך לפי גדל העגש שמטילין על הנסמך, "מי פתי יטר הנה" לקבל הסמיכה כי אינה "שונה בגוון", על כן אמר **וּנְרִיצָה לוֹ**, שמשמטמא והיה מרצה לקבלה כדי לכפר עליו, כדמסיק בסנהדרין (יד.) 'רב ויקרא הוי מיטמר למסמכיה דאמר רבי אלעזר לעולם הוי קבל וקיים, כי שמע

סמיכה: תורה ה